

บทที่ 5

บทวิเคราะห์ บทสรุป และข้อเสนอแนะ

สภาพความวุ่นวายและไร้ระเบียบทางเศรษฐกิจของโลกในช่วงก่อน สงครามโลกครั้งที่สอง เป็นเหตุผลสำคัญที่สังคมระหว่างประเทศจำเป็นต้องสถาปนาระเบียบทางเศรษฐกิจโลกใหม่ขึ้นมาภายหลังสงครามยุติลง กองทุนการเงินระหว่างประเทศ หรือ IMF ถือว่าเป็นสถาบันหรือองค์การระหว่างประเทศที่ถูกจัดตั้งขึ้นด้วยเหตุผลดังกล่าวเช่นเดียวกัน โดยมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายหลักอยู่ที่การดูแลรักษาระเบียบทางเศรษฐกิจโลกทางการเงินเป็นสำคัญ และการธำรงรักษาระเบียบเศรษฐกิจโลกทางการเงินเพื่อมิให้หวนกลับคืนสู่ภาวะเศรษฐกิจถดถอยครั้งใหญ่ในทศวรรษ 1930 ได้นั้น นอกจากระบบค่าเสมอภาค (par value system) แล้ว การให้ความมั่นใจแก่ประเทศสมาชิกที่จะสามารถขอกู้ยืมเงินจาก IMF เพื่อไปแก้ปัญหาดุลการชำระเงินของแต่ละประเทศนั้น ก็นับว่าเป็นกลไกอีกอย่างหนึ่งที่จะช่วยธำรงรักษาระเบียบเศรษฐกิจโลกใหม่ทางการเงินให้คงอยู่ได้

แต่เป็นที่ทราบกันดีว่าสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจประเทศหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดบทบาท และแนวนโยบายของ IMF ในช่วงเริ่มต้นของการก่อตั้ง ดังนั้นปรัชญาพื้นฐานของใช้ทรัพยากรหรือการกู้ยืมเงินจาก IMF จำเป็นต้องมีเงื่อนไข (Conditionality) ผูกติดไปด้วยนั้นจึงเป็นนโยบายที่สหรัฐอเมริกาได้ใส่เข้าไป (input) ในนโยบายของ IMF ดังที่เราเห็นได้จากการได้รับชัยชนะของแผนการณ์ของไวท์ (White's Plan) ในการต่อสู้ทางความคิดกับ John Maynard Keynes ตัวแทนของฝ่ายอังกฤษในการประชุมก่อตั้ง IMF นั้นเอง

ด้วยปรัชญาพื้นฐานที่ว่า "การกู้ยืมเงินจาก IMF ไม่ควรจะได้รับการอนุมัติง่ายจนเกินไป" ดังนั้น ลักษณะของเงื่อนไขการกู้เงินของ IMF จึงมีลักษณะสำคัญอยู่ 4 ประการ คือ (1) เป็นการให้กู้เพียงชั่วคราว (2) เป็นเงินกู้ระยะสั้น (3) เป็นเงินกู้เพื่อใช้แก้ปัญหาดุลการชำระเงิน และ (4) เงินกู้นั้นประเทศสมาชิกต้องนำไปใช้เพื่อเสริมฐานะทุนสำรองระหว่างประเทศเท่านั้น หรือที่เรียกรวมกันว่า ทฤษฎีว่าด้วยเงื่อนไขใช้ทรัพยากรของ IMF (Doctrine of conditionality)

ในทางกฎหมายระหว่างประเทศเป็นที่ยอมรับกันว่า ประเทศหรือรัฐทุกรัฐต่างมีอำนาจอธิปไตย ซึ่งครอบคลุมถึงมิติทางเศรษฐกิจด้วย เรียกว่า อำนาจอธิปไตยทางเศรษฐกิจ ซึ่งหมายถึง สิทธิในการผลิตเงินตรา (Jus Cuden dae Monetae) เป็นสิทธิส่วนหนึ่งของอำนาจอธิปไตยทางเศรษฐกิจดังกล่าว ซึ่งหมายความว่า รัฐย่อมมีอิสระในการกำหนดนโยบายและ

กฎระเบียบ เกี่ยวกับเงินตราภายในของตนอย่างใดก็ได้ โดยเฉพาะการกำหนดค่าเงิน แต่การที่มี IMF เป็นองค์การระหว่างประเทศที่มีหน้าที่คอยดูแลในเรื่องนี้อยู่ ทำให้รัฐสมาชิกทั้งหลายจึงต้องจำกัดอำนาจอธิปไตยในส่วนของตนลง ตามทฤษฎีว่าด้วยความยินยอมของรัฐ (Voluntary Self Restriction) และยอมรับผูกพันตามพันธกรณีภายใต้ข้อตกลงว่าด้วยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (Articles of Agreement) ซึ่งเป็นตราสารก่อตั้ง (Charter) IMF และกำหนดสภาพบุคคลระหว่างประเทศ (International Person) ให้กับ IMF ทำให้ IMF มีความสามารถในการตกลงทำสนธิสัญญากับรัฐสมาชิกทั้งหลาย

ในการกำหนดเงื่อนไขการใช้ทรัพยากรหรือ การกู้ยืมเงินจาก IMF นี้ มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อเป็นการปกป้องทรัพยากรของ IMF อย่างเพียงพอ (adequate safeguard) แต่โดยที่บทบัญญัติของข้อตกลงว่าด้วยกองทุนฯ มาตรา 5 อนุมาตรา 3 ไม่ได้ให้รายละเอียดลงไปว่า การปกป้องจะทำในรูปแบบใด เพียงแต่กำหนดให้การใช้ทรัพยากรของ IMF จะต้องสอดคล้องกับบทบัญญัติของข้อตกลงว่าด้วยกองทุนฯ ดังนั้นคณะกรรมการบริหารของ IMF (Executive Board) จึงจำเป็นต้องออกข้อมติในรูปของคำวินิจฉัยเพื่อกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการกำหนดเงื่อนไขการใช้ทรัพยากรของ IMF ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งก็คือ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการบริหารที่ 8056 (-79/38) ลงวันที่ 2 มีนาคม ค.ศ. 1979 โดยสาระสำคัญของคำวินิจฉัยหรือข้อมตินี้ก็คือ (1) การกำหนดให้มโนนโยบายว่าด้วยการแบ่งการใช้ทรัพยากรออกเป็นงวด ๆ (Tranche Policy) และ (2) การให้อำนาจแก่ IMF ที่จะกำหนดเกณฑ์ปฏิบัติ (Performance Criteria) ในโครงการเงินกู้แบบ Stand - by Arrangement หรือการจองวงเงินกู้ล่วงหน้าได้ ซึ่งเครื่องมือทั้งสองประการที่กล่าวมาช่วยทำให้ IMF สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการปกป้องทรัพยากรของ IMF ได้ ทั้งนี้เพราะนโยบายการแบ่งเงินกู้ออกเป็นงวด ๆ (Tranche Policy) เป็นแรงจูงใจให้รัฐสมาชิกผู้กู้จำเป็นต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขการใช้ทรัพยากร ซึ่งกำหนดในรูปของเกณฑ์ปฏิบัติ (Performance Criteria) เพื่อโอกาสในการที่จะได้รับเงินกู้ในงวดถัดไปนั่นเอง

ประเด็นปัญหาสำคัญซึ่งเป็นที่ถกเถียงกันในทางกฎหมายระหว่างประเทศ ก็คือ สถานะทางกฎหมายของการจองวงเงินกู้ล่วงหน้า (Stand - by Arrangement) ว่ามีสถานะทางกฎหมายเป็นสนธิสัญญาหรือไม่อย่างไร ในงานวิจัยฉบับนี้ ได้แสดงให้เห็นโดยชัดแจ้งแล้วว่า การจองวงเงินกู้ล่วงหน้าไม่มีสถานะทางกฎหมาย เป็นสนธิสัญญาหรือข้อตกลงระหว่างประเทศอย่างแน่นอน ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นการพิจารณา ทางด้านรูปแบบและเนื้อหา กล่าวคือ (1) ในด้านรูปแบบ เอกสารที่เรียกว่า Stand - by documents ที่ประกอบด้วยหนังสือแสดงเจตจำนง (Letter of Intent) และเอกสารอนุมัติโครงการจองวงเงินกู้ล่วงหน้า (Stand - by arrangement) มีฐานะเป็น

เพียงคำประกาศฝ่ายเดียว (Unilateral Declaration) ของรัฐผู้กู้และเป็นการตัดสินใจฝ่ายเดียว (Unilateral Decision) ของ IMF โดยลำดับ ทั้งนี้โดยพิจารณาจาก ข้อมติของคณะกรรมการบริหาร IMF ที่ 6056 (-79/38) ลงวันที่ 2 มีนาคม 1979 ประกอบกับคำนิยามศัพท์การของวงเงินกู้ล่วงหน้า ในมาตรา 30 (b) ของข้อตกลงว่าด้วยกองทุนฯ (Articles of Agreement, Article XXX (b)) (2) สำหรับการพิจารณาด้านเนื้อหา จะเห็นได้ว่าเอกสาร Stand - by ไม่ก่อให้เกิดพันธกรณีระหว่างรัฐผู้กู้กับ IMF เพราะขาดเจตนาสมมติที่จะเข้าทำสัญญาต่อกัน (animus contrahendi : absence of an intention to contract) อันเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการเกิดขึ้นของสนธิสัญญา หรือข้อตกลงระหว่างประเทศ นอกจากนี้ การที่รัฐสมาชิกไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขการใช้ทรัพยากรได้ IMF ก็ไม่สามารถจะดำเนินการในลักษณะบทลงโทษ (Sanction) ต่อการละเมิดพันธกรณีของสนธิสัญญาตามกฎหมายสนธิสัญญาได้ การประกาศว่าประเทศสมาชิกขาดคุณสมบัติในการใช้ทรัพยากร (ineligible) และงดการเบิกจ่ายเงินกู้งวดถัดไป ของ IMF นั้นมิใช่เป็นการลงโทษประเทศผู้กู้ที่ไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขของการของวงเงินกู้ล่วงหน้า (Stand - by Arrangement) แต่อย่างใด แต่เป็นการดำเนินการเพื่อลงโทษต่อการที่รัฐนั้นละเมิดพันธกรณี ตามข้อตกลงว่าด้วยกองทุนฯ (Article of Agreement) ต่างหาก

ในกระบวนการวิธีปฏิบัติของการของวงเงินกู้ล่วงหน้าที่เริ่มต้นจากการเจรจาเพื่อร่วมร่างหนังสือแสดงเจตจำนง (Letter of Intent) เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการบริหารของ IMF ให้อนุมัติโครงการของวงเงินกู้ล่วงหน้า ไปจนกระทั่งจบสิ้นที่การชำระคืนหรือซื้อคืน (Repurchase) จะเห็นว่า การปรึกษาหารือ (Consultation) ได้แทรกอยู่ในขั้นตอนต่าง ๆ เกือบทั้งหมด และเราจะเห็นได้ว่า IMF ค่อนข้างจะอะลุ่มอะล่วยให้เสมอหากรัฐสมาชิกมีเหตุผลที่รับฟังได้ ที่จะขอผ่อนปรนเงื่อนไขของ (waiver) ของ IMF ตามมาตรา 5 อนุมาตรา 4 ของข้อตกลงว่าด้วยกองทุนฯ ดังนั้นรัฐสมาชิกจึงควรให้ความสำคัญต่อการใช้กลไกของการปรึกษาหารือกับ IMF เพื่อประโยชน์ของตนเองด้วย

สำหรับกรณีของประเทศไทยที่ประสบวิกฤตทางเศรษฐกิจในกลางปี พ.ศ. 2540 จากสาเหตุทั้งภายในและภายนอกประเทศหลายประการ โดยมีสาเหตุสำคัญจากภาคการเงินคือ ปัญหานี้เสียของสถาบันการเงิน ปัญหาการปกป้องค่าเงินบาท การขาดดุลบัญชีเดินสะพัดยาวนานต่อเนื่องกัน และปัญหาค่าเงินบาทที่แข็งค่าเกินไป (over value) ซึ่งเป็นการชี้ให้เห็นจุดอ่อนของเศรษฐกิจไทยหลาย ๆ ประการด้วยกัน โดยเฉพาะประเด็นที่ผู้วิจัยตระหนักว่า เป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับระเบียบทางการเงินของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป นั่นคือ ปัญหาอัตราแลกเปลี่ยนซึ่งแม้ว่าการที่ประเทศไทย ยึดติดกับระบบอัตราแลกเปลี่ยนคงที่แบบ

ตะกร้าเงิน (Basket of Currencies) โดยอิงกับค่าเงินดอลลาร์สหรัฐฯ เป็นเวลานาน เพราะประสงค์ให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และดึงดูดเงินลงทุนจากต่างประเทศ เพื่อมาหล่อเลี้ยงเศรษฐกิจให้เติบโตก็ตาม แต่ในทางตรงกันข้าม ระบบตะกร้าเงินที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงและอิงกับเงินสกุลใดสกุลหนึ่งในน้ำหนักที่มากเกินไป ประกอบกับความแตกต่างของสภาพเศรษฐกิจของประเทศไทยและสหรัฐฯ ได้ก่อให้เกิดสภาพค่าเงินบาทแข็งตัวมากเกินไป (over value) และเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่นักเก็งกำไร พากันโจมตีค่าเงินบาทเพราะเห็นจุดอ่อนของค่าเงินบาทดังกล่าว

ในความเป็นจริง ปัญหาเรื่องอัตราแลกเปลี่ยนเป็นสิ่งที่ IMF ได้เตือนไทยมาล่วงหน้าหลายปีก่อนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ แต่ด้วยความไม่ใส่ใจและวัฒนธรรมในการตัดสินใจแบบไทย ๆ ที่ล่าช้าเพราะเกรงจะกระทบกระเทือนต่อผลประโยชน์ของนักการเมืองและนักธุรกิจ ก็ได้ทำให้ปัญหาวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจของไทยขึ้น ในสภาพรุนแรงและหมดทางเลือกที่จะดำเนินนโยบายแก้ไขปัญหา ในระยะเวลาอันสั้นได้ จึงจำเป็นต้องขอเข้าไปรณรงค์ หรือกู้ยืมเงินจาก IMF โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญก็คือ การเรียกความเชื่อมั่นของนักลงทุนและเจ้าหนี้ต่างประเทศคืนมา ดังจะเห็นได้ว่ามาตรการและนโยบายที่บรรจุอยู่ในหนังสือแสดงเจตจำนงของไทย ทั้ง 8 ฉบับ มุ่งเน้นไปที่การปรับปรุงกฎหมายและสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเข้ามาลงทุนของชาวต่างประเทศ โดยใช้นโยบายเปิดเสรีเป็นแกนหลักสำคัญ

ประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งของโครงการจองวงเงินกู้ล่วงหน้า (Stand - by arrangement) กับประเทศไทยก็คือ การถูกหยิบยกมาเป็นประเด็นทางการเมือง โดยการยื่นเรื่องเสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า หนังสือแจ้งความจำนงเป็นหนังสือสัญญาที่ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา ตามรัฐธรรมนูญมาตรา 224 วรรคสอง หรือไม่ ซึ่งผลของคำวินิจฉัยที่ออกมาได้แสดงให้เห็นว่า

1) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญส่วนใหญ่ในองค์คณะมีความเห็นที่สอดคล้องกับความเห็นของผู้วิจัยที่ต้องการพิสูจน์และชี้ให้เห็นว่า หนังสือแจ้งความจำนงมิใช่สนธิสัญญาหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ

2) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่มีความเห็นในข้อ 1) ยอมรับและนำเอาข้อตกลงว่าด้วยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (Articles of Agreement) และข้อมติของคณะกรรมการบริหาร IMF เลขที่ 6056 (-79/38) ลงวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ.2522 (1979) มาเป็นหลักฐานในการพิจารณาสถานะทางกฎหมายของหนังสือแจ้งความจำนง อันหมายความว่า ยอมรับว่าข้อตกลงฯ และข้อมติดังกล่าวเป็นกฎหมายระหว่างประเทศด้วยนั่นเอง

3) ตลาการศาลรัฐธรรมนูญอีกส่วนหนึ่งที่วินิจฉัยให้ยกคำร้องของประธานรัฐสภาในเรื่องนี้ ก็เพราะเล็งเห็นวาระแอบแฝง (hidden agenda) หรือเกมการเมืองของพรรคฝ่ายค้านที่มุ่งประสงค์ให้เกิดความไม่ชอบธรรมในการบริหารของรัฐบาล ซึ่งอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงรัฐบาลผู้บริหารประเทศ

ในประเด็นที่ว่าเหตุใดประเทศไทยจึงยอมเข้าสู่โปรแกรมของ IMF เพื่อแลกกับเงินกู้จำนวนไม่มากนัก คือประมาณ 4,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ผู้วิจัยเห็นว่าแท้จริง ประเทศไทยมุ่งหวังที่จะได้รับผล 2 ประการ จากโปรแกรม IMF ก็คือ

1. ได้รับตราประทับ (Seal of Approval) จาก IMF เพื่อเรียกความเชื่อมั่นจากเจ้าหนี้ต่างประเทศของไทยให้โอกาสลูกหนี้ไทยได้ต่ออายุการกู้ยืม (roll - over) หรือให้มีการตกลงกำหนดระยะเวลาชำระหนี้กันใหม่ (rescheduling)

2. เพื่อจะได้รับเงินกู้จำนวนใหม่จากประเทศต่าง ๆ รวมถึงสถาบันเงินกู้ระหว่างประเทศ (Parallel Financing)

ในท้ายที่สุดของบทนี้ผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอนะบางประการ ดังนี้

1) ในการเข้าสู่โครงการจองวงเงินกู้ล่วงหน้า (Stand - by arrangement) ในครั้งนี้ของประเทศไทย ในช่วงเริ่มแรกของการเข้าสู่โปรแกรม IMF ประชาชนส่วนใหญ่ยังเชื่อว่าการยอมผูกพันตัวเองเข้ากับเงื่อนไขต่าง ๆ ในระหว่างการร่วมพิจารณาร่างหนังสือแสดงเจตจำนงเป็นสิ่งที่ต้องรองไม่ได้ แต่เมื่อเวลาผ่านไปอย่างน้อยที่สุด สังคมก็เริ่มสังเกตและเรียนรู้ว่ากระบวนการร่างหนังสือแสดงเจตจำนงนั้นเป็นกระบวนการต่อรองที่ประเทศไทย สามารถนำข้อมูลและข้อเท็จจริงทางเศรษฐกิจในด้านต่าง ๆ เข้าไปชี้แจงและต่อรองเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของฝ่ายไทยได้ หากจะต้องยินยอมตามผู้แทนของ IMF แต่ฝ่ายเดียวไม่แน่นอนว่าในหนังสือแสดงเจตจำนงฉบับแรก ๆ ประเทศไทยเรามีอำนาจต่อรองต่ำ เนื่องจากเป็นฝ่ายไปขอรับความช่วยเหลือเพราะตกอยู่ในสภาพจำยอมและขาดข้อมูลทางเศรษฐกิจที่ดี

แต่เมื่อ IMF เข้ามามีบทบาททแกไขวิกฤตการณ์เศรษฐกิจและการเงินในประเทศต่าง ๆ นับตั้งแต่ปี 2540 เป็นต้นมา เสี่ยงวิพากษ์วิจารณ์แนวทางมาตรการที่ IMF เลือกใช้ก็ถูกวิพากษ์วิจารณ์มาโดยตลอด ทั้งจากนักวิชาการในและต่างประเทศ อีกทั้งยิ่งเวลาผ่านไป แนวโน้มความสำเร็จในการแกไขปัญหาของ IMF ก็ยิ่งดูเลือนราง ดังนั้นการยินยอมผ่อนปรนเงื่อนไขหลาย ๆ อย่างให้แก่ไทยในระยะหลัง ก็สะท้อนถึงการเติมพันความน่าเชื่อถือที่นานาประเทศ มีต่อ IMF ด้วยว่า หากการแกไขปัญหาในประเทศไทยล้มเหลว IMF ย่อมกลายเป็นจำเลยหมาย

เลขหนึ่งของความล้มเหลวนั้นไปด้วย แต่หากเศรษฐกิจไทยเริ่มมีแนวโน้มที่จะฟื้นตัวขึ้นมาได้ ความน่าเชื่อถือของ IMF ในสังคมระหว่างประเทศก็จะกลับคืนมา

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการชี้ให้เห็นความสำคัญของกระบวนการเจรจาต่อรอง (ภายใต้พันธกรณีการปรึกษาหารือ ตามมาตรา 5 อนุมาตรา 4 ของข้อตกลงว่าด้วยกองทุนฯ) ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศผู้ขอรับความช่วยเหลือ ทางการเงินจาก IMF เงื่อนไขจะหนักหนาสาหัสมากน้อยแค่ไหน ปัจจัยที่จะมากำหนดประการหนึ่งก็คือ ความสามารถในการเจรจาต่อรองกับผู้แทนของ IMF นี้เอง

2) ผู้วิจัยเห็นว่า การที่คณะผู้แทนฝ่ายไทยที่ไปเจรจาต่อรองกับ IMF ส่วนใหญ่มักจะเป็นนักเศรษฐศาสตร์ซึ่งมีบทบาทหลักและสำคัญยิ่งในการเจรจาต่อรองก็จริงอยู่ แต่หากจะมีนักกฎหมายที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายการเงินระหว่างประเทศ ร่วมคณะผู้แทนในการเจรจากับ IMF ด้วย ผู้วิจัยเห็นว่า น่าจะเป็นประโยชน์ต่อการเจรจาต่อรองเพื่อประโยชน์แก่ฝ่ายไทยยิ่งขึ้นไปอีก เพราะเราต้องไม่ลืมว่าในขั้นตอนการร่างหนังสือแสดงเจตจำนงซึ่งคณะผู้แทนของ IMF มาร่วมร่างกับฝ่ายไทยนั้น นอกจากจะใช้ความรู้ทางเศรษฐศาสตร์เป็นหลักแล้ว จำเป็นจะต้องใช้ความรู้ทางด้านกฎหมาย เพื่อการกำหนดเงื่อนไขในหนังสือแสดงเจตจำนงให้ถูกต้องตรงตามเจตนารมณ์ของประเทศอย่างแท้จริง มิใช่ยอมรับเงื่อนไขของฝ่าย IMF ทั้งหมด

3) จากการศึกษาค้นคว้า ในงานเขียนของ Erik Denters¹ ผู้วิจัยเห็นว่าประเด็นที่น่าสนใจและผู้วิจัยคิดว่าควรหยิบมาเป็นข้อเสนอแนะในที่นี้ก็คือ รัฐสมาชิกของ IMF (รวมถึงประเทศไทยด้วย) ควรจะมีการเรียกร้องต่อ IMF ให้มีการตีความ (interpretation) บทบัญญัติของข้อตกลงว่าด้วยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (Articles of Agreement) โดยมีเป้าหมายให้มีผลต่อการกำหนดนโยบายว่าด้วยเงื่อนไขการใช้ทรัพยากร หรือ การกู้ยืมเงินจาก IMF โดยผลของการตีความดังกล่าวจะผูกพันทั้ง IMF และรัฐสมาชิกทั้งสองฝ่าย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการกำหนดบรรทัดฐานที่ชัดเจนเกี่ยวกับการกำหนดเงื่อนไขของ IMF ต่อไป

4) ผู้วิจัยค่อนข้างจะเห็นด้วยกับความคิดของ Richard Lacayo² ที่กล่าวว่า "เงิน ที่ IMF ช่วยเหลือกอบกู้เศรษฐกิจของประเทศที่ประสบปัญหาวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ จะกลายเป็น

¹ Erik Denters, *Law and practice of imf conditionality*, p. 14

² Richard Lacayo, "IMF to the rescue", *TIME*: vol. 150 no. 73 (December 8, 1997):

การดำเนินาฬิกาจะตายแม่น้ำโดยทันที หากการช่วยเหลือดังกล่าวไม่เป็นไปเพื่อการปฏิรูปอย่างถาวร ภูมิภาคนี้ต้องการผู้นำที่เข้มแข็ง มุ่งมั่นที่จะทำลายความชั่วร้ายที่แฝงอยู่ในระบบราชการและธุรกิจภายใต้ระบบอุปถัมภ์ที่เอื้อต่อการทุจริต* เพราะส่วนหนึ่งของสาเหตุวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจของไทยครั้งนี้มีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจาก การขาดการกำกับตรวจสอบดูแลระบบการเงินการธนาคารที่ดีพอ ที่มีรากฐานมาจากความสัมพันธ์ในระบบอุปถัมภ์หรือ ลักษณะพวกพ้องนิยม (Cronyism) นี้เอง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย